

Autor: Richard B. Spencer

Esej vznikla na základě autorova projevu na zimní konferenci NPI 2015 „Beyond Conservatism.“

Co je to konzervativec? A musíme se vůbec ptát?

„Konzervativní“, „liberální“ a „levicový“ neoznačují ani tolik ideologie, jako spíše sociální či fyziologické typy. Jinými slovy – rozeznáme je, jakmile je vidíme.

Přesto bychom si tuto otázku měli pokládat častěji.

Abychom se mohli být jen pokusit odpovědět, musíme se zbavit všech „ožehavých témat“ a nesmyslů poválečného „konzervativního hnutí“ – tedy všeho, co si myslíme, že víme o konzervativcích.

Řada z pravidelných účastníků konferencí ve Washingtonu si ráda namlouvá, že jejich postoje a stranické pozice vycházejí z „nadčasových principů.“ Zpravidla si lžou do kapsy. Jejich postoje formují do velké míry nátlakové skupiny a volební koalice: od vojensko-průmyslového komplexu a Wall Street po „jižanskou strategii“ a další.

Nakonec neexistuje dobrý důvod, proč by člověk – řekněme oddaný křesťan – měl zároveň podporovat nespoutaný kapitalismus ... a vojenské intervence na Středním východě ... a soukromé školy ... a stavět se proti environmentalismu.

Dnešní konzervatismus se podobá zfušované skládačce: dílky nesedí a navíc jich dávno spousta chybí. Dívali jsme se ale na ten nesmysl tak dlouho, že v naší hlavě skutečně tvoří obrázek.

Abych tedy zodpověděl vlastní otázku, měli bychom se pokusit dostat k něčemu mnohem hlubšímu: „věčnému“ konzervatismu, jeho podstatě a jádru.

Být konzervativcem neznamená milovat staré. Nostalgie a sentimentalita sice jsou přirozené lidské emoce, v politice se však rychle stávají hloupou a neefektivní pózou. Když Russell Kirk vyjadřoval svou oddanost společenským hodnotám Edmunda Burkea z 18. století, musíme se ptát co – pokud vůbec něco – měl na mysli. Formovat politiku na základě minulosti ostatně vede k nekonečnému ústupu. Měli bychom se „vrátit do 50. let“? Nebo do poloviny 16. století? A proč ne do doby kamenné?

Také stojí za to zdůraznit, že konzervativec *není* obhájcem „rovnosti“, „příležitosti“ a většiny

Pokusme se znovu začít dějiny a svět.

republikány milovaných frází. Skutečný konzervativce se nesnaží „spasit svět“, nemiluje celý svět ani nepokládá každou lidskou bytost za jedinečnou sněhovou vločku.

Konzervativce brání své vlastní – proto, že jsou jeho vlastní. A brání je takové, jací jsou – ne jací by měli být.

Tak se konzervativce stává maximálním *relativistou*. Jeho skutky i názory dávají smysl jedině v kontextu. Konzervativce se stává služebníkem třídy, národa nebo společenské hierarchie – obráncem něčeho skutečného. Taková charakteristika současné lidi – především Američany – znepokojuje. Konzervativce musí totiž už ze své podstaty být „netolerantní“, „rasista“ a „třídní snob“. Konzervativce je *tvrdý*.

Přesto však tak úplně konzervativcem nejsem...

Má kariéra na pravici

Navzdory tomu mám jisté zkušenosti s washingtonským „konzervativním hnutím“. Výstižnější by ale možná byl termín „flirt.“

Před osmi lety jsem sekl s postgraduálním studiem a stal se pomocným redaktorem v časopise *The American Conservative*; publikaci, která – pokud vůbec – je známá (dosti nepřesně) jako „časopis Pata Buchanana“. (Do míry, v jaké to kdysi skutečně byl Buchananův časopis, byla práce v něm splněním dětského snu.)

I dnes obdivuji kořeny tohoto časopisu a lidi za ním: samotného Pata, Takiho – Taki patří k oněm vyvoleným, u nichž se příjmení stalo nadbytečným, jako Ježíš nebo Madonna – a Scott McConnell.

TAC vznikl ke konci roku 2002 jako protiválečná alternativa. Nedlouho po 11. září se vymezil proti válce v Iráku, ještě než se to dostalo do módy. Tím se přímo postavil mainstreamovému konzervativnímu hnutí, tehdejšímu washingtonskému konsenzu po událostech 11. září a neokonzervativním ideologům a operativcům na vrcholu jejich moci a vlivu.

TAC se zrodil v temné epoše amerického konzervatismu – ničivé, stejně jako hloupé a trapné. Období mezi 2000-2006 by se dalo označit jako „éra špendlíku s vlaječkou v klopě.“ Právě tehdy vlastenčící kongresmani požadovali, abychom jedli „hranolky svobody“; právě tehdy četly zprávy na Fox News ženy, které ve svém vzhledu elegantně spojovaly osoby učitelek náboženství a pornohereček; právě tehdy v televizi vystupovali čtyřhvězdičkoví generálové; tehdy obviňovali studenti své profesory z „vlastizrady“ a jižanští stoupenci domácího vzdělávání se hrnuli do Washingtonu, kde – jak jim bylo řečeno – seděl v Bílém domě oddaný křesťan. Tato éra naneštěstí pravici definuje dodnes.

Na rozdíl od většiny konzervativních aktivistů – kteří sní o pětimístném platu a domě v dojezdové vzdálenosti od D. C., zaplaceném z poštou obdržených příspěvků od modrovlasých babiček ze Středozápadu – udělali Pat, Taki a Scott něco, co mělo následky; co

jim udělalo nepřítele a co chtělo řádnou dávku odvahy.

Na mé další zastávce na cestě po alt-konzervatismu jsem se jako redaktor *Taki's Magazine* setkal a začal pracovat s **Jackem Hunterem**, sloupkařem a spolupiklencem. Jack není zvláště hluboká osobnost, pohled na jeho profesní dráhu však leccos osvětluje, a proti stojí za to se o ní krátce zmínit.

Jacka mi představili jako divokého chlapíka z Jižní Karolíny: novináře a rozhlasovou osobnost, která si kdysi nasadila zápasnickou masku s konfederační vlajkou; který si říkal „Jižní mstitel“ a odsuzoval Abrahama Lincolna, pozitivní diskriminaci a daň z příjmu (nebo něco na ten způsob). Ne úplně můj šálek čaje. Přesto jsem však obdivoval jeho zakořeněnost v něčem skutečném. (Během naší vzájemné spolupráce ostatně Jack dosti změknl.)

Jak mé dny editora Takimagu ubíhaly, cítil jsem nutkání k radikalismu; chuť vrátit se k věcem, na nichž mi skutečně záleželo (tedy věcem mimo politiku). Takimag pokrýval volby v roce 2008, ale také jsme vydali články o Nietzsche, lidské biodiverzitě, architektuře, antimodernismu atd.

Jack se vydal odlišnou cestou. Zaměřil se na politické libertariánství a zapřáhl svůj vůz za tehdy bující hnutí **otce a syna** Paulových. Jak prohlásil před rozmanitým pravicovým publikem na setkání **Klubu H. L. Menckena** v roce 2009, všech našich cílů lze dosáhnout omezením státní moci.

Jeho strategie se jeví vcelku pochopitelnou. Moderní americký konzervatismus je ostatně výrazně *liberální* - přinejmenším v chápání sebe sama. Bez opory trůnu a oltáře nebo i jen rasového uvědomění se moderní konzervatismus zakládá na talismanech „Ústavy“, „svobody“ a „práv jednotlivce“; plodí však jedině parodie tradičního konzervatismu, jako **Russell Kirk**.

Proč by si tedy Jack nenasadil novou masku - tentokrát libertariánskou - a neopakoval, že chceme jen a pouze být ponecháni na pokoji? Jak početné zástupy Jackovi podobných mužů potlačily divočejší, zajímavější a nebezpečnější impulzy - které je původně pohnuly ke vstupu politiky - ve prospěch jemnějších masek omalovánkových libertariánů?

Jackovi, jak víme, se ovšem úplně nepodařilo uniknout vlastnímu stínu. V létě 2013 mainstreamoví novináři, zřejmě při procházení podkladů k Randu Paulovi, zjistili, že senátor jako svého pisatele a stratéga pro sociální média zaměstnával někdejší kontroverzní rádiovou osobnost a sloupkaře z Takimag. Jack promptně rezignoval na svůj post v Paulově hnutí a pustil se do jedné z oněch zoufale předvídatelných rasových kontroverzí: Nejprve obvinění popřel a ignoroval... jen aby se posléze pustil do neuvěřitelného podlézání a žebrání o milost.

Ve svém **distancování** se od svého minulého já prohlásil: „Nejsem rasista, jenom jsem si na něj hrál v rádiu,“ což vedlo ke kolektivnímu obrácení očí v sloup - a podpoře a věrnosti z řad prostácků a důvěřivců, nebo snad těch, dychtících po moralitce o nápravě.

Ironií zůstává, že jeho slova klidně mohla být pravdivá. Jack klidně mohl prožít svůj život v obráceném gardu – jako libertarián, který předstírá příslušnost ke svým lidem a kultuře kvůli popularitě.

O lecčems vypovídá i další Jackova věta. Když Rand Paul podpořil velice ne-libertariánské bezpečnostní záruky Izraeli, tvrdil Hunter, že Rand jen „hraje jejich hru“: až se díky těmto ústupkům pevně usadí v Bílém domě, vyjde Rand na veřejnost se svým ortodoxním libertariánstvím. Konzervativní mainstream byl zděšen – krypto-izolacionisté nebo dokonce krypto-antisemité pracují zevnitř strany na svých temných agendách. Jejich obavy však samozřejmě byly nepodložené. S Jackem Hunterem a mnoha dalšími hráli hru jiní, nikoliv naopak.

Co to tedy znamená?

Během úvodní dekády tohoto století by se dalo naše – mé a Jackovo, a vlastně nás všech na „alternativní pravici“ – ukotvení označit za negativní identitu; tedy identitu vymezenou opozicí proti jistým věcem. Budiž nám přičteno k dobru, že jsme se postavili skutečně špatným věcem: válce v Iráku, neokonzervativcům, amnestii a imigraci, kriminalitě černochoů, Georgi Bushovi atd.

Co se ale skrývalo pod naší nenávisť ke „špatnému“? Kým jsme skutečně byli? Byli jsme o kus rozumnější než neokonzervativci? Drželi jsme se poctivěji zásad klasického liberalismu? Měli jsme jen míň moci a vydávali to za ctnost?

V tomto ohledu se alternativní pravice nikdy nevymanila z logiky poválečného konzervatismu – tedy po desetiletí trvající reakce proti „špatným věcem.“ Jak **William F. Buckley** slavně přislíbil v roce 1955: „*Stát tváří tvář dějinám a křičet ,stát!’*“

Konzervativci nárazově reagují proti „špatnému“: svatbám gayů, Obamově reformě zdravotnictví, protiválečným protestantům – kdybychom zalistovali dostatečně do minulosti, našli bychom konzervativce rozhořčené předáním Panamského průplavu a zřízením veřejně financovaného zdravotnického programu Medicaid.

Konzervativci dlouhé roky křičí „Stát!“, zatímco ostatní mezitím mění svět.

Nemělo by nás tak překvapit, že coby reakční síla prohráli konzervativci de facto každou bitvu, jíž se zúčastnili – s jednou neslavnou výjimkou podpory šílených válek na Blízkém východě.

Není také náhodou, že *The American Conservative*, Jack Hunter a většina toho, co **Peter Brimelow** označuje „Konzervatismus s.r.o.“ dospěla v podstatě do totožné destinace: k volání po větší míře liberalismu, zaštitěném mlhavými „americkými hodnotami.“ Především však dávají na odiv očividnou neschopnost být autenticky *konzervativní* – být tvrdý, postavit se nepřátelům při obraně něčeho hmatatelného.

Ve svém zoufalém volání ‚stůj‘ směrem ke světu *přijali* konzervativci identitu – bělošskou, křesťanskou „Americana“, americkou kulturu – aniž by se za ni kdykoliv aktivně *postavili*.

Kdybyste přiložili konzervativci ke spánku onu příslovečnou zbraň a požadovali odpověď na otázku „Kdo jsi?“, jistě by se vám dostalo zmatených blábolů o právech jednotlivce, nízkých daních a nutnosti vyhodit do vzduchu nebezpečné muslimy. Nejspíš by to celé shrnul slovem „svoboda“.

„Svoboda“, jak ji chápou konzervativci, skutečně je tím nejstudenějším ze všech studených netvorů: jde o prostředek, mechanismus a co hůř – přítomnost prázdná. Pro nás nemá svoboda sama o sobě žádnou hodnotu; přinejlepším může být pro něco hodnotného předpokladem. Svoboda nabývá významu, když za ni lidé bojují, když v boji nachází svou vnitřní sílu a identitu. Svoboda amerických konzervativců je svobodou „supervýhodného“ menu v McDonalds’s.

Pět minut do půlnoci

Americký konzervativce neuchovává. **Sam Francis** je označil za „nádherné poražené“; ve skutečnosti však většina z nich prohrává nesmyslně a beze cti. Neustálé prohry jim dodávají jistý apokalyptický charakter.

Pro běžného konzervativce hodiny vždy ukazují za pět minut dvanáct; v jejich hlavách stojíme vždy těsně před „koncem Ameriky“ (tento výraz jsem během svého relativně nedlouhého života slyšel přibližně tisíckrát) kvůli nějakému cizímu diktátorovi, novému sociálnímu programu nebo novotě v sexuální oblasti.

Podle nich musíme v případě podobného ohrožení odložit všechny ideály a přijmout za svůj „nemilosrdný pragmatismus“; musíme shromáždit síly a zas jednou jednohlasně zvolat „Stát!“

Konzervativci však vždy přijdou příliš pozdě... a svým způsobem příliš brzy. Můj přítel **Roman Bernard** poznamenal, že co se zabránění přeměny Ameriky týče, není „za pět minut dvanáct“, ale pět minut po půlnoci – a dost možná mnohem déle po půlnoci. Neexistuje žádné snadné politické řešení, žádné tlačítko nebo páka, která by odvrátila konec ideálu 20. století – **plaňkových plotů** – o jehož oživení se konzervativci pokoušejí. (A nestálými marnými výpady proti „špatným věcem“ jen marníme čas i zdroje.)

Mohli byste mě tedy označit za maximálního pesimistu.

Na hlubší úrovni nám však zbývá ještě spousta času. Máme před sebou něco radikálně odlišného, bezprecedentního: ještě během mého života se z nás na americkém kontinentě stane rasová menšina. (Evropany čeká něco podobného, i když s důležitými odlišnostmi.)

Při uvažování o nastávajícím menšinovém statusu bychom měli mít na paměti, že rasa a rasové povědomí nejsou striktně biologické ani intelektuální či duchovní kategorie. Člověk se

dokáže plně pochopit jako běloch až konfrontací s „Jiným“, zažitím *odlišnosti*.

Za sto let se možná na éru masové imigrace a našeho následného sklouznutí do pozice menšin budeme ohlížet s vděčností či dokonce radostí. Konečně nám to umožnilo pochopit, kým skutečně jsme.

Nezabilo nás to, ale posílilo.

Do budoucna už nepotřebujeme „nemilosrdný pragmatismus“ konzervativců – tento sklon křičet „stát!“ a ohánět se na všechny strany proti nepochopeným údajným nepřátelům.

Na místo toho potřebujeme „nemilosrdný idealismus.“ Potřebujeme ideologii – kognitivní mapu světa a světonázoru. Potřebujeme ony nemožné, utopické sny, které jsme se během posledních 70 let báli snít.

Nejdůležitější totiž není, *co* se stane, ale spíše *jak* tyto události pochopíme. Naše pozice menšiny by mohla znamenat pro konzervativce konečnou porážku. Mohla by také ale značit počátek silnějšího, obětavějšího lidu, prodchnutého vyšším povědomím a pocitem sdílené identity.

Toto je konec... něčeho

Před 25 lety, během rozpadu Sovětského svazu a jeho říše, Francis Fukuyama slavně ohlásil „**konec dějin**“. Velká ideologická bitva o duši světa byla u konce. Amerikanismus – liberální demokracie a lidská práva, organizovaná prostřednictvím globálního kapitalismu – převládl. Amerika byla konečným cílem; jak se tam ostatní rasy a kultury dostanou, zůstávalo jen otázkou detailů, času a způsobu.

V roce 1990 působil „Konec“ jako svého druhu triumf – „*America – fuck yeah!*“ Dokonce by se dal vykládat jako vítězství „konzervatismu“: kapitalismus, vlastenectví, upjatost a Ronald Reagan „vyhráli.“

Dnes o 25 let později se na „Konec“ můžeme ohlížet jedině s temnou ironií. Svět skončil, ale ne bouchnutím, dokonce ne ani zakňouráním, ale tweetem a **twerkem**... a obviněním z **mikrogrese**.

Amerika se nikdy nestala domovem svobody a dobra; je z ní místo ekonomiky s krátkou dobou pozornosti; kulturního, společenského a sexuálního úpadku; někdejších marxistických revolucionářů, scvrkávajících se na otravné šéfy personálních oddělení – všechno coby vyjádření nekonečné nudy v srdci postmoderního pobývání.

Dospěli jsme na „Konec“... něčeho: Ameriky? Liberalismu? Konzervatismu? Zaměnili jsme si období roztříštěnosti a úpadku s vyvrcholením dějinného pokroku. Právě tento dalekosáhlý rozpad, který právě prožíváme – se jeví *nezbytným* k vytvoření prostoru pro obrozenou evropskou identitu, k otevření prostoru pro naši budoucnost.

Pokusme se znovu začít dějiny a svět.

Přepis projevu Richarda B. Spencera **Beyond Conservatism** vyšel na stránkách Radix Journal.